

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XL. — Izdan in razposlan dne 16. septembra 1875.

122.

Ukaz ministra za bogočastje in uk od 30. avgusta 1875,

o odpravi Črnoviškega grško-vzhodnega bogoslovnega učilišča in o ustanovitvi in uredbi grško-vzhodne bogoslovne fakultete na Črnoviškem Franc-Jožefovem vseučilišču.

Na podlogi Najvisje odloke od 29. avgusta 1875 zaukazujem takó:

§. 1.

Dozdanje Črnoviško grško-vzhodno bogoslovno učilišče je odpravljeno.

Na njegovo mesto pride grško-vzhodna bogoslovna fakulteta c. kr. Črnoviškega Franc-Jožefovega vseučilišča.

§. 2.

Za imenovano bogoslovno fakulteto veljajo občni akademični propisi in uredbe, ako v naslednjem ni kaj posebnega določeno.

Posebna določila, ki veljajo za katoliške bogoslovne fakultete, ne uporabljajo se na Črnoviško grško-vzhodno bogoslovno fakulteto.

§. 3.

Na Črnoviški grško-vzhodni bogoslovni fakulteti sistemizujejo se naslednje redne učiteljske stolice, namreč:

- a) Za učenje svetega pisma in razlago (eksegezo) stare zaveze;
- b) za učenje svetega pisma in razlago nove zaveze;
- c) za dogmatiko;
- d) za moralno teologijo;
- e) za cerkveno zgodovino;
- f) za cerkveno pravo;
- g) za praktično teologijo;
- h) za vzhodne jezike.

(Slovenisch.)

Drugi učni predmeti, katerih učiti se zapoveduje učni črtež, pridadó se po eden vsaki izmed sistemiziranih stolic, kolikor to dopusti kvalifikacija posameznih oseb.

Po istem oziru lahko se tudi naloži profesorjem, da imajo lekcije o nezapovedanih učnih predmetih.

Samo, kjer bi se eno ali drugo zdelo nemogoče, bode se za obligatne posestranske stroke in tiste posebne nauke, za katere bi se zdelo dobro postaviti zastopnikov, skrbelo ter se postavijo izredni profesorji ali pripusté privatni docenti.

§. 4.

Zastran vseh fakultetnih predlogov o imenovanji profesorjev, kakor tudi zastran njenih nasvetov o pripuščeni privatnih docentov naj deželni prezident, predno jih položi pred ministerstvo, zadobode mnenje Črnoviškega nadškofa.

Tudi minister za bogočastje in uk se tedaj obrne na nadškofa za njegovo mnenje, kadar hoče za kako profesuro nasvetovati osebo, katere fakulteta ni predložila.

§. 5.

V takih slučajih, kjer ni moči kake profesure s tem popolniti, da se kdo pokliče, sme se izimkoma z odobrenjem ministra za bogočastje in uk pismena konkursna preskušnja razpisati.

Vprašanja za to preskušnjo določuje fakulteta.

Konkurs razpisuje ministerstvo za bogočastje in uk.

Elaborate je poslati fakulteti, katera jih presodi ter po tem prositelje, ki se ji zdé sposobni, pokliče na razgovor (colloquium) in na lekcijo za poskušnjo. Po izhodu ali uspehu teh oddá fakulteta svoj predlog gledé popolnitve (§. 4).

V posebnih slučajih sme se razgovor in lekcija na poskus odpustiti ali pa določiti kako drugo bogoslovno učilišče, na katerem naj se opravi oboje, to da k temu je potrebno odobrenje ministra za bogočastje in uk, kateri bode tudi o tem zahteval nadškofovo mnenje.

§. 6.

Suplente za izpraznjene učiteljske stolice postavlja fakulteta, vendar se mora kaj takega nadškofu naznaniti ter zadobiti potrdó od ministra za bogočastje in uk.

§. 7.

Volitve, ki jih fakulteta po postavi od 27. aprila 1873 (Drž. zak. št. 63) opravi, naznaniti je nadškofu.

§. 8.

Nadškof ima pravico, zadobiti si znanje o tem, kakó se bogoslovna znanstva na fakulteti njegujejo, in kakó se v studijah napreduje, in podati ministru za bogočastje in uk nasvete, ki mu se zastran tega zdé potrebne.

§. 9.

Za razsežaj dolžnosti, naložene rednim in preizrednim profesorjem, svojo stroko redoma zastopati, merodavne so vsakokratne uredbe dotičnih ukov (studij).

Reden profesor mora najmanj po devet, preizreden pa najmanj po sedem ur na teden učiti.

§. 10.

Ta okolnost, da kdo izmed učečih se na ti fakulteti spada v dijecezanski seminarij, ne more mu kratiti akademičnih pravic in dolžnosti.

Vendar je načelniku seminarija naznaniti, kadarkoli bi se seminarijski pitomec zakrivil obnašanja dolžnostim nasprotnega, ali kadar se zoper njega začne disciplinarno preiskovanje, ali če mu se prisodi disciplinarna kazen.

Enakšno naznačilo je poslati dotičnemu dijecezanskemu oblastvu, kadar se kaj takega primeri pri kandidatu duhovskega stanu, ki je sprejet v duhovščino katere domače ali vnanje dijeceze.

§. 11.

Učni črtež in red preskušnjam za bogoslovno fakulteto sta pridana v prilogah A in B.

Ona veljata najpred začasno za prva tri učna leta.

§. 12.

Profesorski kolegij si načrta sam opravični ali poslovni red za svoje razprave ter ga položi v potrjenje pred ministra za bogočastje in uk.

§. 13.

Ta ukaz pride v moč 1. septembra 1875.

Prehodna določila obsega priloga C.

Stremayr s. r.

Priloga A.

Začasni učni črtež grško-vzhodne bogoslovne fakultete c. kr. Črnoviškega Franc-Jožefovega vseučilišča.

§. 1.

Ne krateč akademične svobode učečim se veljajo za tiste obiskovayce grško-vzhodne bogoslovne fakultete, ki hočejo na podlogi svojih bogoslovnih ukov posvetiti se državni ali cerkveni službi ali doseči stopinjo bogoslovnega doktorstva, naslednji propisi:

§. 2.

Taki morajo najmanj štiri leta obiskovati fakulteto ter v tem času poslušati naslednje predmete po tem le redu, namreč:

V prvem letu:

v prvem semestru:

enciklopedijo in metodologijo bogoslovnih ukov (studij), 2—3 ure na teden.

V obeh semestrih:

Hebrejski jezik, svetopisemsko učenje in razlago ali eksegezo stare zaveze, skupaj 8—9 ur.

V drugem semestru:

Svetopisemsko učenje in razlago nove zaveze, 3—4 ure.

V drugem letu:

v prvem semestru:

Svetopisemsko učenje in razlagô stare zaveze (na dalje), 3—4 ur.

V obeh semestrih:

Svetopisemsko učenje in razlago nove zaveze (na dalje) 3—4 ur, cerkveno zgodovino in cerkveno statistiko, 7—8 ur.

V tretjem letu:

v obeh semestrih:

dogmatiko, 7—8 ur, moralno teologijo, 7—8 ur.

V četrtem letu:

v obeh semestrih:

Praktično (pastoralno) teologijo, s katehetiko, homiletiko, liturgiko in dotičnimi vajami vred, skupaj v prvem semestru 10—12 ur, v drugem 7—8 ur, cerkveno pravo in cerkveni poslovni zlog ali pisava, 5—6 ur.

§. 3.

Razen prej naštetih predmetov dolžni so v §. 1. imenovani študenti poslušati še:

1. Na filozofijski fakulteti:

a) V prvih treh letih en kolegij o filozofiji;

b) v vseh osmih semestrih en kolegij o avstrijski zgodovini.

2. Na pravoslovni in državoznanski fakulteti:

v sedmem semestru:

zgodovino in institucije rimskega prava.

§. 4.

Red bogoslovnih strogih preskušanj (rigoroz) določuje, katere kolegije razen prej naštetih morajo kandidatje bogoslovnega doktorstva še izkazati.

§. 5.

Profesorji bogoslovne fakultete naj svoje lekcije uravnajo takó, da bode obiskovavcem v §. 1. imenovanim mogoče, izpolniti svoje tukaj določene dolžnosti.

Torej bode kolegije v §. 2. omenjene vsako leto (oziroma vsak semester) učiti in sicer primerama toliko ur, kakor je gori določeno na teden, ter skrbeti, da ne bode nobene kolizije v urah med zapovedanimi strokami istega semestra.

§. 6.

Razen kolegijev, povedanih v §. 2 treba bode v primernih razdobjih učiti še naslednje, namreč:

- a) O slovnici (gramatiki) jezika nove zaveze;
- b) v svetopisemskih zgodbah, arheologiji;
- c) o svetopisemski hermenevtiki;
- d) o zgodovini novega svetopisemskega kanona;
- e) o patrologiji;
- f) o zgodovini dogem (verskih resnic) in apologetiki;
- g) o cerkveno-slovanskem jeziku;
- h) o simboliki vzhodne cerkve;
- i) razlago enega nomokanona (zlasti naj se razlaga nomokanonos XIV titulorum).

§. 7.

Zastran vseh važnih naukov treba je v primernih razdobjih na fakulteti imeti seminarijske vaje (konversatorije i.t.d.), katerih uredbo določuje posebno ustanovilo (statut). To ustanovilo sestavi profesorski kolegij (zbor) in minister za bogočastje in uk ga potrdi.

§. 8.

Redni učni jezik bogoslovne fakultete je nemški kakor na svetnih fakultetah Črnoviškega vseučilišča. Izimek veljá samo glede praktične teologije — pastirstva, katehetike, homiletike, liturgike in dotičnih vaj —, za katere veljata romanski in rusinski jezik za redna učna jezika.

Izinkoma dopušča se zaradi lajšega prehoda, da se izprva samo cerkvena zgodovina, cerkveno pravo in bogoslovni pomočni nauki po nemški učé.

§. 9.

Obiskovateljem bogoslovne fakultete se bode en semester samo tedaj v dobro štel, ako v enem letu toliko zapovedanih ali nezapovedanih kolegijev poslušajo, da pride, če se enakšno razdelé, na en semester najmanj 20 (na četerti in osmi najmanj 12) ur na teden. Pri tem računu pa se štejejo tudi tisti kolegiji, ki jih je kdo na kateri drugi fakulteti poslušal.

Priloga B.

Začasni red preskušnam grško-vzhodne bogoslovne fakultete c. kr. Črnoviškega Franc-Jozefovega vseučilišča.

§. 1.

Tisti studentje grško-vzhodne bogoslovne fakultete, kateri hočejo na podlogi svojih bogoslovnih šol posvetiti se državni ali cerkveni službi ali doseči bogoslovno doktorstvo, morajo konec četrtega in konec osmega semestra podvreči se preskušnji.

§. 2.

Preskušnja po dokončanem četrtem semestru je eksegetično-historična, ter se dela:

- a) Iz svetopisemskega studija in iz eksegeze starega zakona (zaveze);
- b) iz svetopisemskega studija in eksegeze novega zakona;
- c) iz cerkvene zgodovine in cerkvene statistike.

§. 3.

Preskušnja po dovršenem osmem semestru je sistematično-praktična, ter se dela:

- a) Iz dogmatike;
- b) iz moralne teologije;
- c) iz praktične teologije;
- d) iz cerkvenega prava.

§. 4.

Ako se kdo pomakne v tretji bogoslovni letni tečaj, da si ni opravil preskušnje v §. 2 povedane, šteje se, da se je odpovedal državne ali cerkvene službe, kakor tudi bogoslovnega doktorstva.

Pozneje opraviti to preskušnjo se ne dopušča, niti se komu prizanaša.

Preskušnja v §. 3 omenjena sme se tudi opraviti po dovršenih bogoslovnih šolah.

V redu bogoslovnih rigoroz (§. 12), ki se izdá, bode določeno, sme li doseženo bogoslovno doktorstvo nadomeščati le-to preskušnjo ali ne.

§. 5.

Eksegetično-historična preskušnja se zglašuje ali napoveduje pri dekanstvu, a sistematično-praktična pri načelniku dotične preskusne komisije. Prošnji zaradi zglasitve mora se priložiti spričevalo (svedočba) zrelosti in indeks.

§. 6.

Preskušnja se dela v tistem jeziku, ki je za dotični predmet preskušnje redni učni jezik.

§. 7.

Preskuševanci (§§. 2 in 3) se aprobujemo ali s prisodkom „dovoljno“ iz vseh, ali pa s prisodkom „izvrstno“ iz vseh ali posameznih predmetov preskušnje.

Reprobacija (prisodek „nedovoljno“) izrekuje se na pol leta ali na celo leto.

§. 8.

Kandidatje, ki so pri eksegetično-historični preskušnji bili na pol leta reprobirani, smejo se v predmete tretjega leta začasno pod tem uvetom vpisati, da pri ponovljeni preskušnji obstanejo.

Kandidatje, ki so pri eksegetično-historični preskušnji bili na celo leto reprobirani, imajo dolžnost, v tem letu obiskovati kolegije iz predmetov preskušnje ter morajo pri tem držati se števila ur, katero je potrebno za vračunjanje semestrov drugega letnega tečaja.

§. 9.

Ako se kateri kandidat v drugo reprobira, treba ga je vselej na leto dni zavrniti.

Več nego dvakrat se preskušnja ne more ponavljati.

§. 10.

O uspehu preskušnje je kandidatu izdati svedočbo, in zapisati tudi v indeks opombo o njej in o roku za ponovitev preskušnje, ako bi se postavil.

Rok ponovitvi preskušnje naj se poočíti tudi v svedočbi.

§. 11.

Sestava preskusne komisije in navodilo za-njo se uravná s posebnim ukazom.

§. 12.

Uredba strogih preskušenj za bogoslovno doktorstvo se po nasvetih profesorjskega zbora določi s posebnim ukazom.

Priloga C.

Prehodna določila k ukazu od 30. avgusta 1875, o odpravi Črnoviškega grško-vzhodnega bogoslovnega učilišča in o ustanovitvi in uredbi grško-vzhodne bogoslovne fakultete na Črnoviškem Franc-Jožefovem vseučilišči.

§. 1.

Profesorjem Črnoviškega grško-vzhodnega bogoslovnega učilišča, ki se kot redni ali preizredni profesorji pozovejo na grško-vzhodno bogoslovno fakulteto Črnoviškega Franc-Jožefovega vseučilišča, bode se gledé vseh pravic in iskovin držečih se njihove nove službe, na učilišči dovršeni službeni čas vračunal takó, kakor če bi bili v isti lastnosti prebili na kakem c. kr. vseučilišči.

§. 2.

Studentom, ki so na podlogi akademično veljavne svedočbe zrelosti bili sprejeti na Črnoviško grško-vzhodno bogoslovno učilišče, bodo se ondukaj redoma dovršena šolska leta vštevvala v studij bogoslovne fakultete na Črnoviškem vseučilišči.

Ti studentje smejo se torej precej vpisati v predmete prvega višjega bogoslovnega tečaja letnega; toda dolžni bodo tiste zapovedane stroke prejšnjih let, katerih niso obiskovali na bogoslovnem učilišči, kolikor bode mogoče pozneje na fakulteti poslušati.

§. 3.

Ako takšen student grško-vzhodnega učilišča (§. 2) ni dostal preskušnje ondukaj potrebne k redni dovršitvi letnega tečaja, to zavisi od razsodila profesorjskega zbora, ki naj se izreče po svojstvu slučaja, če mu je vpis v prvi višji fakultetni tečaj dopustiti brezuvetno ali pa samo proti temu, da se podvrže sprejemni preskušnji.

§. 4.

Studentje, ki bi se bili brez akademično veljavne svedočbe zrelosti sprejeli na grško-vzhodno učilišče, smejo se na fakulteti vpisati samo za preizredne poslušavce ter pravice rednih poslušavcev zadobiti samo, če to minister za bogočastje in uk izrečno dovoli.

§. 5.

Studentje, ki so redoma dovršili grško-vzhodno bogoslovno učilišče, smejo se na podlogih svojih ondukašnjih šol tedaj pripustiti k strogim preskušnjam na bogoslovni fakulteti, če so bili na prej omenjeno učilišča vsled akademično veljavne svedočbe zrelosti sprejeti.

§. 6.

Tak student iz zadnjega leta bogoslovnega učilišča, kateri v šolskem letu 1874/5 ni obstal preskušnje potrebne k redni dovrstitvi leta, sme to preskušnjo v šolskem letu 1875/6 ponoviti pred dotičnimi strokovnimi profesorji fakultete.

Dostane li to preskušnjo z uspehom, tedaj se vzame, da je bogoslovne uke na grško-vzhodnem bogoslovnem učilišči redoma dovršil. (§. 5).